

RECEȚIONATAgenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2025

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2025

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL**(pentru etapa 2025)****privind implementarea proiectului din cadrul concursului****„Stimularea excelenței cercetărilor științifice” pentru anii 2025-2026**

Proiectul:

„Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”Cifrul proiectului: **25.80012.8007.07SE**Prioritatea strategică: **Sănătate**

Primproector al USMF ”Nicolae Testemișanu”

CERNEȚCAIA, Olga _____

Președintele Consiliul științific/Senat

CHIHAI Jana _____

Conducătorul proiectului

LUPAȘCO, Iulianna _____

Chișinău, 2025

CUPRINS:

1. Scopul etapei 2025 conform proiectului depus la concurs.....	
2. Obiectivele etapei 2025.....	
3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2025.....	
4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei 2025.....	
5. Rezultatele obținute	
6. Diseminarea rezultatelor la foruri științifice.....	
7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului 2025.....	
8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului 2025.....	
9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului 2025.....	
10. Dificultăți în realizarea proiectului: financiare, organizatorice, legate de resursele umane	
11. Recomandări, propuneri.....	
12. Lista lucrărilor științifice, publicate în anul 2025 (Anexa 1).....	
13. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect 2025 în limba română și în limba engleză (Anexa 2).....	
14. Executarea devizului de cheltuieli din contractul de finanțare pentru anul 2025 (Anexa 3)...	
15. Componența echipei conform contractului de finanțare pentru anul 2025 (Anexa 4).....	

1. Scopul etapei 2025 conform proiectului depus la concurs (obligatoriu).

Scopul general al Proiectului: De a dezvolta o cercetare teoretică integrată cu indicații de specialitate aplicative, care să combine perspectivele medicale, psihologice și etice în gestionarea îngrijirii pacientului cu ficat steatotic asociat disfuncției metabolice. Prin elaborarea unei monografii se va analiza în profunzime patologia, metodele de diagnostic și tratament actuale, aspectele psihologice ale bolii și implicațiile etice ale interacțiunii medic-pacient. În paralel, se vor crea materiale aplicative și de formare profesională pentru medici, vizând atât prevenția, diagnosticul și tratamentul, cât și abordarea psihologică și managementul problemelor și a dilemelor etice în interacțiunea dintre medici și pacienți, precum și lucrul în echipa medicală. Proiectul își propune să contribuie la abordarea holistică a acestei afecțiuni, care să integreze aspectele medicale, psihologice și etice ale îngrijirii pacientului.

Scopul etapei 2025: Îmbunătățirea înțelegerii Bolii Ficatului Steatotic Asociat Disfuncției Metabolice (BFSAM) prin realizarea unei analize teoretice aprofundate privind cauzele, mecanismele, evoluția și opțiunile de management al BFSAM, precum și prin integrarea acestor cunoștințe cu aspectele psihologice și etice; crearea unei baze teoretice solide pentru promovarea unui model integrativ de gestionare a bolii, centrat pe pacient, care să ia în considerare nu doar aspectele patofiziologice, ci și pe cele psihologice și etice.

2. Obiectivele etapei 2025 (obligatoriu).

1. Definirea obiectivelor și a metodologiei.
2. Formarea echipei de cercetare.
3. Obținerea resurselor și materialelor necesare
4. Identificarea, analiza și sintetiza lucrărilor relevante, teoriilor și cercetărilor anterioare pentru a înțelege stadiul actual al cunoștințelor și pentru a construi o bază solidă pentru cercetarea viitoare.
5. Investigarea semnificațiilor și interrelațiilor dintre conceptele existente, pentru a ajunge la o înțelegere teoretică mai profundă a subiectului.
6. Schițarea structurii monografiei.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei 2025 (obligatoriu)

Activități metodologico-manageriale de pregătire și planificare (2 luni):

1. Detalierea obiectivelor de cercetare, stabilirea întrebărilor de cercetare și a scopurilor. Alegerea metodologiei de cercetare.
2. Distribuirea responsabilităților în echipă, stabilirea unui plan de comunicare internă.
3. Identificarea și obținerea accesului la baze de date, studii de caz, și alte surse de informație necesare.

Colectarea datelor și analiza (3 luni):

4. Identificarea, analiza și sintetiza lucrărilor relevante, teoriilor și cercetărilor anterioare pentru a înțelege stadiul actual al cunoștințelor și pentru a construi o bază solidă pentru cercetarea viitoare.
 5. Investigarea semnificațiilor și interrelațiilor dintre conceptele existente, pentru a ajunge la o înțelegere teoretică mai profundă a subiectului
 6. Crearea structurii monografiei preconizate, conform responsabilităților distribuite.
 7. Organizarea evenimentului științific cu crearea materialelor de suport și informative.
- 4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei 2025**
1. Au fost detalizate scopul, obiectivele, întrebările și metodologia cercetării.
 2. A fost consolidată echipa de cercetare, distribuite responsabilitățile membrilor echipei, stabilit planul acțiunilor, comunicării interne.
 3. A fost identificat și asigurat accesul la sursele de informație necesare (baze de date științifice, studii de caz).
 4. Au fost identificate, analizate și sintetizate surse bibliografice relevante, care conțin teorii și cercetări anterioare, necesare pentru o înțelegere mai bună a stadiului actual al cunoștințelor și servesc drept bază teoretică solidă pentru cercetarea în cauză și pentru elaborarea monografiei (mai mult de 300 surse bibliografice).
 5. S-a obținut, prin investigarea conceptelor existente, o înțelegere mai profundă a tipurilor de interacțiune dintre medici și pacienți și a importanței aspectelor comunicative în fortificarea motivației pacientului pentru schimbarea stilului de viață și a aderenței lui la tratament.
 6. A fost schițată structura monografiei, distribuite subiectele capitolelor între autori, pregătite și redactate capitolele scrise, monografia transmisă pentru editare, începută machetarea manuscrisului.
 7. Finisat lucrul de organizare și a fost organizat evenimentul științific – Simpozion „Abordare integrativă interdisciplinară în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice”, Chișinău 02 decembrie 2025 și au fost pregătite materialele de suport și informative (programul evenimentului, volum de rezumate, volum de postere, certificatele de participare, chestionarul de feedback).

5. Rezultatele obținute (descriere narativă 3-5 pagini) (obligatoriu)

Cercetarea teoretică a inclus mai mult de 300 surse bibliografice. Analiza și sistematizarea informațiilor colectate a permis formularea următoarelor rezultate:

Ficatul – hub metabolic. Integritatea structurală și funcțională a ficatului este fundamentală pentru homeostazia organismului, dat fiind rolul central pe care acesta îl are în peste 70 de funcții biochimice și procese metabolice majore. Ficatul acționează ca un hub metabolic, transformând nutrienții, metabolizând medicamentele, participând la sinteza proteinelor și menținând echilibrul energetic. Complexitatea acestor procese – distribuite între hepatocite, celule sinusoidale și structuri

subcelulare – explică vulnerabilitatea organului atunci când mecanismele metabolice sunt perturbate.

În contextul bolii hepatice steatozice, alterarea metabolismului lipidic devine mecanismul patogenetic dominant. Acumularea excesivă de trigliceride și colesterol liber în hepatocite reflectă un dezechilibru între sinteză, oxidare și export, ceea ce conduce la disfuncție celulară progresivă. Stresul reticulului endoplasmatic, disfuncția mitocondrială și activarea celulelor inflamatorii creează un cerc vicios care susține inflamația și inițiază procese de fibrogeneză, explicând astfel evoluția graduală de la steatoză simplă la steatohepatită și ciroză.

Prin poziția sa strategică și prin bogăția căilor biochimice pe care le coordonează, ficatul este deosebit de vulnerabil în fața suprasolicităților metabolice generate de stilul de viață modern.

Evoluția conceptuală: de la NAFLD la MASLD. În ultimele decenii, a devenit tot mai evident că *steatoza hepatică* are la bază disfuncția metabolică, fapt care a determinat reconsiderarea terminologiei medicale. Termenii tradiționali NAFLD (*non-alcoholic liver disease*) și NASH (*non-alcoholic steatohepatitis*), axați pe excluderea consumului de alcool, au fost înlocuiți pentru a reflecta mai bine etiologia metabolică.

Evoluția terminologică:

- NAFLD → MAFLD (*metabolic associated fatty liver disease*) (2020): introducerea unui criteriu pozitiv bazat pe prezența disfuncției metabolice;
- MAFLD → MASLD (*metabolic dysfunction-associated steatotic liver disease*) (2023): adoptarea nomenclaturii consensuale, cu accent pe asocierea directă cu sindromul metabolic;
- NASH → MASH (*metabolic dysfunction-associated steatohepatitis*): redefinirea steatohepatitei în context metabolic.

MASLD (ro: BFSAM – *boala ficatului steatotic asociată disfuncției metabolice*) a devenit astfel termenul oficial, evidențiind caracterul metabolic și multifactorial al bolii, similar cu NAFLD dar mai adecvat realităților clinice.

Aceste schimbări conceptuale reflectă nu doar progresele științifice, ci și necesitatea de a ancora boala în contextul ei metabolic. Noua nomenclatură adoptată în 2023 pune accent pe rolul sindromului metabolic și al stilului de viață, oferind un cadru diagnostic mai coerent și favorizând o abordare integrată, care include dimensiuni *medicale, psihologice și etice*.

Epidemiologie, manifestări clinice și progresie.

BFSAM este în prezent cea mai frecventă boală hepatică cronică, afectând până la o treime din populația adultă. Boala este în general asimptomatică în stadiile incipiente, fiind adesea descoperită întâmplător. Evoluția poate include steatohepatită (MASH), fibroză, ciroză și carcinom hepatocelular, dar doar o parte dintre pacienți ajung la stadii avansate. Importanța clinică este amplificată de prevalență și de costurile socio-sanitare asociate.

Diagnosticul necesită prezența steatozei evidențiate imagistic sau histologic, alături de:

- supraponderabilitate/obezitate, și/sau
- diabet zaharat tip 2, și/sau
- cel puțin două criterii metabolice (circumferință abdominală crescută, HTA, hipertrigliceridemie, HDL scăzut, prediabet, insulinorezistență, PCR crescută).

BFSAM este o boală multisistemică; pe lângă afectarea hepatică, ea crește riscul de boli cardiovasculare, diabet, tulburări psihoemoționale și scăderea calității vieții.

Tratamentul și nevoia de schimbare comportamentală. Tratamentul de primă linie este modificarea stilului de viață, axată pe:

- dietă de tip mediteranean,
- creșterea activității fizice,
- scăderea greutății,
- managementul comorbidităților metabolice.

În practică însă, aplicarea acestor recomandări este dificilă. Intervențiile cognitiv-comportamentale, educația terapeutică și suportul psihologic devin componente indispensabile pentru creșterea complianței și dezvoltarea motivației intrinseci.

Impactul psihologic și calitatea vieții. Un aspect adesea subestimat în BFSAM este impactul psihologic al bolii. Deși mulți pacienți rămân asimptomatici ani de zile, impactul asupra calității vieții este semnificativ.

Calitatea vieții este influențată de:

- autonomia redusă,
- limitările fizice progresive,
- presiunea socială și auto-culpabilizarea,
- anxietatea legată de evoluția bolii.

Cercetările indică că pacienții raportează reducerea vitalității, oboseală cronică, anxietate, scăderea stimei de sine și dificultăți în menținerea rutinei zilnice, elemente care afectează nu doar bunăstarea fizică, ci și calitatea vieții psihosociale.

Anxietatea, depresia sau scăderea stimei de sine pot reduce *motivația pentru modificarea stilului de viață*, determinând un cerc vicios între boală, stres emoțional și progresia hepatică. În plus, BFSAM poate afecta relațiile interpersonale, generând izolare socială, dificultăți în muncă și limitarea participării la activități de familie sau sociale. În stadiile avansate, cum ar fi ciroza sau encefalopatia hepatică, apar tulburări cognitive și comportamentale care impun o supraveghere atentă și suport psihologic constant.

Dimensiunea psihosocială este determinată nu doar de boala în sine, ci și de asocierea cu obezitatea, stigmatizarea socială și percepția responsabilității personale. Stigmatizarea și percepția unei „vinovății personale” accentuează vulnerabilitatea emoțională. Aceste aspecte necesită o abordare psihologică integrată, care să includă evaluare emoțională, consiliere și susținere familială.

Comunicarea medic-pacient: rol central în managementul BFSAM. În BFSAM, comunicarea devine un instrument terapeutic central, dată fiind necesitatea unei implicări pe termen lung din partea pacientului. Relația medic-pacient nu se reduce la transmiterea unor recomandări privind dietă sau exercițiu fizic; ea implică crearea unei alianțe terapeutice bazate pe încredere, empatie și respect pentru autonomia pacientului. Un interviu medical efectuat cu atenție poate facilita înțelegerea bolii, acceptarea planului terapeutic și implicarea activă în decizii.

Mai mult, comunicarea eficientă sprijină modificările comportamentale esențiale în BFSAM. De exemplu, recomandarea adoptării unei diete mediteraneene sau a creșterii activității fizice devine mai eficientă dacă pacientul percepe mesajul ca suportiv, nu judecător. Medicul trebuie să motiveze fără a culpabiliza, să explice mecanismele metabolice și să transforme schimbarea stilului de viață într-un obiectiv realist, individualizat, ținând cont de resursele și limitările pacientului.

Pacientul trebuie să primească informații clare, detaliate și personalizate, adaptate capacității sale cognitive și nivelului de conștientizare a bolii.

În cazul pacienților cu ciroză sau encefalopatie hepatică, Limbajul simplu, repetarea informațiilor și verificarea înțelegerii contribuie la consolidarea aderenței și reducerea anxietății.

Elemente esențiale ale comunicării eficiente includ:

- explicarea bolii într-un limbaj accesibil,
- evaluarea nivelului de înțelegere al pacientului,
- adaptarea recomandărilor la realitățile individuale,
- implicarea familiei în procesul terapeutic,
- repetarea informațiilor în situații de fragilitate cognitivă,
- evitarea tonului moralizator,
- încurajarea participării active a pacientului în luarea deciziilor.

În fazele avansate, cum ar fi ciroza sau encefalopatia hepatică, comunicarea devine o intervenție terapeutică în sine. Datorită fragilității psihice și fizice a pacientului comunicarea necesită o abordare și mai delicată, trebuie ajustată constant, cu răbdare și implicarea familiei sau îngrijitorilor. Limbajul simplu, repetarea informațiilor și verificarea înțelegerii contribuie la consolidarea aderenței și reducerea anxietății.

Dimensiunea etică. BFSAM pune în lumină provocări etice importante. Etica implică respectarea autonomiei, promovarea binelui pacientului, non-vătămarea și echitatea. În cazul bolilor asociate stilului de viață, precum BFSAM, există riscul ca pacientul să fie judecat moral, din cauza percepției că boala ar fi „autocauzată”, ceea ce poate accentua stigmatizarea și diminuarea stimei de sine, discriminare sau reducerea empatiei. O astfel de perspectivă simplistă ignoră complexitatea factorilor genetici, metabolici, socio-economici și psihologici implicați. Astfel, etica clinică nu mai poate fi ignorată: medicul trebuie să adopte o abordare neutră, centrată pe persoană, care să recunoască contextul social, psihologic și individual al pacientului.

Responsabilitatea în gestionarea BFSAM este partajată: pacientul trebuie să facă eforturi pentru modificarea stilului de viață, dar sistemul medical și societatea au datoria morală de a crea condiții favorabile sănătății, de a oferi acces la informație, consiliere, nutriție adecvată și facilități pentru activitate fizică. În acest sens, educația publică joacă un rol crucial în reducerea stigmatizării, iar reglementările anti-discriminare și politicile de prevenție reprezintă extensii ale responsabilității etice colective.

Abordarea etică trebuie să fie, de asemenea, integrată în procesul decizional clinic. Deciziile privind diagnosticarea, tratamentul sau intervențiile terapeutice nu se bazează doar pe criterii clinice, ci și pe preferințele pacientului, valorile și resursele disponibile. Astfel, un plan terapeutic etic și eficient implică dialog constant, explicarea riscurilor și beneficiilor, evaluarea capacității pacientului de a înțelege informațiile și sprijinirea deciziilor luate în cunoștință de cauză.

Principalele dileme etice includ:

- riscul ca pacientul să fie stigmatizat sau culpabilizat,
- dificultăți în menținerea unei comunicări non-discriminatorii,
- riscul de a condiționa alocarea resurselor medicale pe baza comportamentelor percepute ca „nesănătoase”,
- necesitatea de a armoniza protocoalele standardizate cu realitățile individuale ale pacienților,

- protejarea demnității, autonomiei și vulnerabilității pacientului.

Un model etic adecvat necesită:

- neutralitate morală și evitarea etichetării;
- sprijin emoțional și educație etică pentru pacienți și familii;
- reflecție critică asupra propriilor prejudecăți din partea profesioniștilor;
- echitate în accesul la resurse;
- responsabilitate partajată între pacient, medici, sistemul de sănătate și societate.

Prin urmare, tratamentul BFSAM nu se poate rezuma la recomandări clinice; el presupune o abordare etică matură, care să recunoască complexitatea bolii și demnitatea persoanei afectate.

Abordarea integrată: o necesitate științifică și morală. Având în vedere caracterul multidimensional al BFSAM, modelul biomedical tradițional este insuficient. O gestionare eficientă necesită:

- colaborare multidisciplinară (hepatologie, endocrinologie, nutriție, psihologie, medicină de familie, etică),
- personalizarea intervențiilor,
- luarea deciziilor în parteneriat cu pacientul,
- atenție acordată emoțiilor, valorilor și contextului social,
- includerea valorilor, motivațiilor și limitărilor pacientului,
- integrarea evaluării psihologice și a suportului etic în practica de îngrijire.

O astfel de abordare holistică este în același timp eficientă clinic și moral justificată, întrucât respectă principiile autonomiei, binefacerii, nondăunării, vulnerabilității și echității, oferind pacientului nu doar tratament, ci și însoțire umană într-o boală complexă.

În **concluzie**, boala ficatului steatotic asociată disfuncției metabolice reprezintă un model complex de boală cronică, în care aspectele metabolice, hepatice, psihologice, comunicative și etice se interconectează. Managementul eficient necesită depășirea abordării biomedicale tradiționale, integrând o perspectivă multidisciplinară: hepatologi, nutriționiști, psihologi, medici de familie și eticieni trebuie să colaboreze, iar pacientul trebuie implicat activ în decizii. Personalizarea intervențiilor, adaptarea comunicării și integrarea principiilor etice fundamentale – autonomie, binefacere, non-vătămare, echitate și demnitate – contribuie la creșterea compliancei, la îmbunătățirea rezultatelor clinice și la sporirea calității vieții.

6. **Diseminarea rezultatelor** obținute în proiect în formă de publicații (obligatoriu) și în formă de prezentări la foruri științifice (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)

Lista publicațiilor din anul 2025 în care se reflectă doar rezultatele obținute în proiect, perfectată conform cerințelor față de lista publicațiilor (a se vedea Anexa 2)

Notă: Lista va include și brevetele de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții în cazul în care sunt (conform Anexei 2)

Prezentări orale la foruri științifice peste hotare.

1. **BEREZOVSCAIA, E., LUPAȘCO, IU., BANARI, I.** Algoritm pentru alegerea

instrumentelor psihometrice de diagnosticare a depresiei în cadrul studiului calității vieții la pacienții cu MASLD. Conferința Națională APAR cu participare internațională- ediția XX. Calitatea vieții- Abordări multidisciplinare, Brașov, România, 23-25 octombrie 2025,

Prezentări orale la foruri științifice în țară.

1. **BANARI, I.** Subiecte etice privind diagnosticarea și managementul deciziilor morale în cazul afecțiunii ficatului steatozic asociat cu disfuncții metabolice. Simpozion „Abordare integrativă interdisciplinară în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice” organizat în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”. Chișinău, 02 decembrie 2025.
2. **BEREZOVSCAIA, E., LUPAȘCO, D.** Unele particularități ale stării funcționale a pacienților cu boala hepatică steatozică asociată cu disfuncții metabolice. Simpozion „Abordare integrativă interdisciplinară în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice” organizat în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”. Chișinău, 02 decembrie 2025.
3. **GHELMICI, T., LUPAȘCO, I., HAREA, G., BUGOR, K.** Particularitățile morfo-funcționale la pacienții cu leziuni steatotice hepatice. Simpozion „Abordare integrativă interdisciplinară în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice” organizat în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”. Chișinău, 02 decembrie 2025.
4. **LUPAȘCO, I.** Ficatul în calitate de un hub metabolic a corpului uman. Simpozion „Abordare integrativă interdisciplinară în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice” organizat în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”. Chișinău, 02 decembrie 2025.
5. **LUPAȘCO, I.** Provocări în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice în echipa multidisciplinară. Al VI-lea Congres Național de Gastroenterologie și Hepatologie cu participare internațională, 21-22 noiembrie 2025 Chișinău, Republica Moldova.
6. **VENGHER, I.** Comunicarea eficientă medic-pacient – parte componentă a gestionării ficatului metabolic. Simpozion „Abordare integrativă interdisciplinară în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice” organizat în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”. Chișinău, 02 decembrie 2025.

Postere la foruri științifice în țară.

1. **BEREZOVSCAIA, E., LUPAȘCO, D.** Unele particularități ale stării funcționale a pacienților cu boala hepatică steatotică asociată cu disfuncții metabolice. În: *Materialele Simpozionului „Abordare integrativă interdisciplinară în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice”*, Chișinău, 02 decembrie 2025, organizat în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”. Volumul Posterelor, p. 36-40. CEP Medicina. Chișinău, Republica Moldova. ISBN 978-9975-82-444-6
2. **GHELMICI, T., GOLOVATIUC, L., LUPAȘCO, I.** Evaluarea clinică a pacientului cu patologii hepatice. Festivalul cercetării și inovării „Știința pentru pace și dezvoltare: creativitate, experiență, perspective” a 4-a ediție, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova, 10 noiembrie 2025.
3. **GOLOVATIUC, L., LUPAȘCO, I., GHELMICI, T.** Utilizarea unui analizator de impedanță bioelectrică în evaluarea stării nutriționale a pacienților cu boli hepatice cronice. Festivalul cercetării și inovării „Știința pentru pace și dezvoltare: creativitate, experiență, perspective” a 4-a ediție, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova, 10 noiembrie 2025.
4. **LUPAȘCO, I.** Ficatul în calitate de un hub metabolic a corpului uman. În: *Materialele Simpozionului „Abordare integrativă interdisciplinară în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice”*. Chișinău, 02 decembrie 2025, organizat în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici” Volumul Posterelor, p. 24-29. CEP Medicina. Chișinău, Republica Moldova. ISBN 978-9975-82-444-6
5. **VENGHER, I.** Comunicarea eficientă medic-pacient – parte componentă a gestionării ficatului metabolic. În: *Materialele Simpozionului „Abordare integrativă interdisciplinară în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice”*. Chișinău, 02 decembrie 2025, organizat în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici” Volumul Posterelor, p. 30-35. CEP Medicina. Chișinău, Republica Moldova. ISBN 978-9975-82-444-6

Evenimente științifice organizate:

- 1: Simpozion Interdisciplinar „Abordare integrativă interdisciplinară în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice” în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”. 02 decembrie 2025, Chișinău, Republica Moldova

2. Workshop interactiv „Abordare interdisciplinară în evaluarea pacientului cu patologie hepatică cronică cauzată de diferite etiologii”. Echipa: LUPAȘCO, I., BEREZOVSCAIA, E., GOLOVATIUC, L., HAREA, G., VENGHER, I., GHELMICI, T., TARAN, N. În cadrul Festivalul cercetării și inovării „Știința pentru pace și dezvoltare: creativitate, experiență, perspective”, ed. a IV-a, 10 noiembrie 2025, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova.

7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului (obligatoriu)

Îmbunătățirea înțelegerii BFSAM cu crearea unei baze teoretice solide pentru promovarea unui model integrativ de gestionare a bolii, centrată pe pacient, care să ia în considerație nu doar aspectele patofiziologice, dar și cele psihologice și etice (dilemele și problemele etice în relația cu pacienții).

Rezultatele cercetării vor contribui la o abordare personalizată a pacientului, luând în calcul factorii psihologici implicați în formarea aderenței și compliancei pacienților la recomandările ce țin de modificarea stilului de viață.

Cercetarea va oferi recomandări pentru îmbunătățirea comunicării între medic și pacient cu BFSAM, prin încredere și respect reciproc, respectând autonomia pacientului, ceea ce va contribui la aderență mai bună la recomandările medicale, rezultate de tratament mai bune cu ameliorarea calității vieții pacienților și evoluție mai favorabilă a bolii.

Contribuția educațională: Crearea unei monografii va oferi o bază teoretică completă pentru cercetări viitoare și pentru formarea continuă a specialiștilor din domeniu. Elaborarea materialelor aplicative și de formare profesională va sprijini medicii în înțelegerea abordării integrate a pacientului.

În ansamblu, prin abordarea integrată propusă (medicală, psihologică, etică), rezultatele vor avea aplicare și impact asupra practicii clinice, educației medicale, informării pacientului se va îmbunătăți promovarea unui model colaborativ medic-pacient, vor contribui la dezvoltarea unei îngrijiri mai eficiente și personalizate pentru pacienții cu BFSAM, având un impact pozitiv asupra calității tratamentului și educației profesionale. Monografia și materialele educaționale vor deveni resurse informaționale pentru medici

8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului (obligatoriu)

Colaborare cu Disciplina de Gastroenterologie a USMF „Nicolae Testemițanu”:

- d.h.ș.m., prof.univ. TCACIUC Eugen – în cadrul Al VI-lea Congres Național de Gastroenterologie și Hepatologie cu participare internațională, 21-22 noiembrie 2025 Chișinău, Republica Moldova;
- d.h.ș.m., prof.univ. TCACIUC Eugen – recenzarea monografiei: LUPAȘCO, I., BEREZOVSCAIA, E., VENGHER, I., BANARI, I., et al. Boala ficatului steatotic asociată disfuncției metabolice: O explorare a dimensiunilor medicale, psihologice și etice. Editura CEP Medicina, 2025, 162 p;

- d.h.ș.m., conf.univ. ȚURCANU Adela – colaborare științifică în crearea monografiei: LUPAȘCO, I., BEREZOVSCAIA, E., VENGHER, I., BANARI, I., et al. Boala ficatului steatotic asociată disfuncției metabolice: O explorare a dimensiunilor medicale, psihologice și etice. Editura CEP Medicina, 2025, 162 p
- d.h.ș.m., conf.univ. ȚURCANU Adela – colaborare în desfășurarea Simpozionului Interdisciplinar „Abordare integrativă interdisciplinara în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice” în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”. Chișinău, 02 decembrie 2025.

Colaborare cu Departamentul Pediatrie a USMF „Nicolae Testemițanu”:

- GROSU Victoria, REVENCO Ninel, CIUNTU Angela, CRACEA Angela – colaborare științifică în crearea monografiei: LUPAȘCO, I., BEREZOVSCAIA, E., VENGHER, I., BANARI, I., et al. Boala ficatului steatotic asociată disfuncției metabolice: O explorare a dimensiunilor medicale, psihologice și etice. Editura CEP Medicina, 2025, 162 p

Colaborare cu Academia de Științe a Moldovei:

- Academician, d.h.ș.m., Prof.univ. GUDUMAC Eva și secretarul științific al Secției de Științe ale Vieții a AȘM dr.med., conf.univ. CHIȘLARU Leonid în vederea organizării Workshopului interactiv „Abordare interdisciplinară în evaluarea pacientului cu patologie hepatică cronică cauzată de diferite etiologii” în cadrul Festivalul cercetării și inovării „Știința pentru pace și dezvoltare: creativitate, experiență, perspective”, ed. a IV-a, 10 noiembrie 2025, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova.

9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului (obligatoriu)

Colaborare cu Asociația Psihologilor Atestați din România (APAR):

- JARDAN Veronica, președintele APAR; coordinator al evenimentului Calitatea Vieții, Abordări multidisciplinare. Conferința Națională APAR, ediția XX, 23-25 oct 2025, Brașov, România.
- AGAYEVA Gulnara, Asociația de Gastroenterologie și Hepatologie din Azerbaijan, Baku. colaborare în desfășurarea Simpozionului Interdisciplinar „Abordare integrativă interdisciplinara în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice” în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”. Chișinău, 02 decembrie 2025.

10. Dificultățile în realizarea proiectului de natură financiară, organizatorică, legate de resursele umane etc. (obligatoriu).

- O dificultate semnificativă reprezintă atragerea și integrarea în echipa de cercetare a personalului tânăr (sub 35 de ani), care ar putea favoriza realizarea activităților necesare de cercetare.
- Pe lângă activitățile propriu-zise de cercetare, de diseminare a rezultatelor și de valorificare a impactului acestora prin publicații, prezentări, participări la expoziții și elaborarea obiectelor de proprietate intelectuală, se înregistrează un volum considerabil de activități cu caracter birocratic și/sau tehnic (perfectarea documentației, calcule contabile, raportări, etc.), care necesită timp și eforturi suplimentare, diminuând astfel timpul disponibil pentru activitatea științifică propriu-zisă.

11. Recomandări, propuneri (opțional).

- Implementarea unor măsuri de stimulare a tinerilor cercetători în vederea atragerii și menținerii acestora în cadrul echipelor de cercetare.
- Optimizarea proceselor administrative și contabile aferente proiectelor de cercetare, prin simplificarea procedurilor interne și redistribuirea sarcinilor birocratice către personal de suport, pentru a permite cercetătorilor să se concentreze asupra activităților științifice.

Conducătorul de proiect Lupașco Iulianna _____

Data: _____

LȘ

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2025*Cifra proiectului 25.80012.8007.07SE****Denumirea Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”***

Rezumat pentru anul 2025

În cadrul implementării Proiectului, pentru etapa anului 2025 (august–decembrie), a fost stabilit drept scop îmbunătățirea înțelegerii Bolii Ficatului Steatotic Asociat Disfuncției Metabolice (BFSAM) prin realizarea unei analize teoretice aprofundate privind cauzele, mecanismele, evoluția și opțiunile de tratament în BFSAM, precum și prin integrarea acestor cunoștințe cu aspectele psihologice și etice; crearea unei baze teoretice solide pentru promovarea unui model integrativ de gestionare a bolii, centrat pe pacient, care să ia în considerare nu doar aspectele patofiziologice, ci și pe cele psihologice și etice.

Obiectivele preconizate au fost îndeplinite. Acțiunile desfășurate pe parcursul acestei etape au inclus activități metodologico-manageriale de pregătire și planificare, activități de colectare a datelor, analiză și sinteză, precum și pregătirea ulterioară a materialelor de diseminare a rezultatelor cercetării. Astfel, din bazele de date științifice internaționale au fost selectate și studiate peste 300 de lucrări relevante pentru subiectul cercetării. Această analiză teoretică a permis aprofundarea cunoștințelor în domeniul BFSAM și a evidențiat importanța luării în considerare a particularităților psihologice ale pacienților și a aspectelor etice, în vederea promovării unor strategii eficiente de interacțiune între echipa medicală și pacienții aflați în diferite stadii evolutive ale bolii ficatului metabolic.

Au fost analizați factorii psihologici cu impact asupra bolii și rolul acestora în aderența la tratamente și la recomandările de modificare a stilului de viață. De asemenea, a fost elucidată structura deciziei morale specifice pacientului cu BFSAM. S-a realizat o analiză cuprinzătoare a cercetărilor existente privind relația medic–pacient în tratamentele pentru BFSAM, incluzând studii referitoare la comunicarea medicală, provocările etice și impactul acestora asupra aderenței la tratament.

Toate aceste rezultate au fost prezentate detaliat sub formă de publicații științifice, prezentări la foruri științifice și obiecte de proprietate intelectuală. Principalul rod al acestei cercetări teoretice este reflectat în monografia elaborată.

În total, pe parcursul etapei menționate au fost publicate: articol în materialele conferinței științifice peste hotare (1), articol în revistă indexată SCOPUS (1) (prezentat pentru evaluare), rezumate în materialele evenimentelor științifice (1 peste hotare, 5 în țară), capitole în monografie (4). Obiecte de proprietate intelectuală: 1; Editori la: Monografie (1), Volum de rezumate în cadrul simpozionului organizat (1), Volum de postere în cadrul simpozionului organizat (1)

Prezentări orale la foruri științifice: peste hotare (1), în țară (6). Postere la foruri științifice în țară (5). Organizarea evenimentelor științifice: Simpozion (1), Workshop interactiv (1).

Conducătorul de proiect Lupașco Iulianna

Data: _____

LȘ

Project number **25.80012.8007.07SE**

Project title **"Theoretical research through an integrated medical, psychological and ethical approach in the management of steatotic liver disease associated with metabolic dysfunction: Development of a monograph and application materials for physicians"**

Summary for 2025

Within the implementation of the Project, for the 2025 stage (August–December), the goal was set to improve the understanding of Steatotic Liver Disease Associated with Metabolic Dysfunction (SLDAMD) by conducting an in-depth theoretical analysis of the causes, mechanisms, evolution and treatment options in SLDAMD, as well as by integrating this knowledge with psychological and ethical aspects; creating a solid theoretical basis for promoting an integrative, patient-centered model of disease management, which takes into account not only pathophysiological aspects, but also psychological and ethical ones.

The expected objectives were met. The actions carried out during this stage included methodological-managerial activities of preparation and planning, data collection, analysis and synthesis activities, as well as the subsequent preparation of materials for the dissemination of research results.

Thus, over 300 works relevant to the research subject were selected and studied from international scientific databases. This theoretical analysis allowed for the deepening of knowledge in the field of SLDAMD and highlighted the importance of taking into account the psychological peculiarities of patients and ethical aspects, in order to promote effective interaction strategies between the medical team and patients at different stages of metabolic liver disease.

The psychological factors with impact on the disease and their role in adherence to treatments and lifestyle modification recommendations were analyzed. The structure of the moral decision specific to the patient with SLDAMD was also elucidated. A comprehensive analysis of existing research on the doctor-patient relationship in SLDAMD treatments was conducted, including studies on medical communication, ethical challenges and their impact on treatment adherence.

All these results were presented in detail in the form of scientific publications, presentations at scientific forums and intellectual property objects. The main fruit of this theoretical research is reflected in the developed monograph.

In total, during the mentioned stage, the following were published: article in the materials of the scientific conference abroad (1), article in the SCOPUS indexed journal (1) (submitted for evaluation), abstracts in the materials of scientific events (1 abroad; 5 in the country), chapters in the monograph (4). Intellectual property objects: 1; Editors on: Monograph (1), Volume of abstracts within the organized symposium (1), Volume of posters within the organized symposium (1)

Oral presentations at scientific forums: abroad (1), in the country (6). Posters at scientific forums in the country (5). Organization of scientific events: Symposium (1), Interactive workshop (1).

Conducătorul de proiect Lupașco Iulianna

Data: _____

LS

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul 2025 în cadrul proiectului**

„Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”, Cifra proiectului: 25.80012.8007.07SE

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1. monografii internaționale

1.2. monografii naționale

1. LUPAȘCO, I., BEREZOVSCAIA, E., VENGHER, I., BANARI, I., et al. Boala ficatului steatotic asociată disfuncției metabolice: O explorare a dimensiunilor medicale, psihologice și etice. Editura CEP Medicina, 2025, 162 p. [in press].

2. Capitle în monografii naționale/internaționale

1. BANARI, I. Steatoza hepatică în optica eticii aplicate. În: *Boala ficatului steatotic asociată disfuncției metabolice: O explorare a dimensiunilor medicale, psihologice și etice*. Chișinău.: CEP Medicina, 2025, pp. 150-162. ISBN [in press].
2. BEREZOVSCAIA, E. Descrierea proceselor fiziologice afectate în cadrul patologiei hepatice metabolice. În: *Boala ficatului steatotic asociată disfuncției metabolice: O explorare a dimensiunilor medicale, psihologice și etice*. Chișinău.: CEP Medicina, 2025, pp. 39-51. ISBN [in press].
3. LUPAȘCO, I. Ficatul – organul metabolic central al corpului uman. În: *Boala ficatului steatotic asociată disfuncției metabolice: O explorare a dimensiunilor medicale, psihologice și etice*. Chișinău.: CEP Medicina, 2025, p. 1-38. ISBN [in press].
4. VENGHER, I. Rolul comunicării medic-pacient în gestionarea bolii ficatului metabolic. În: *Boala ficatului steatotic asociată disfuncției metabolice: O explorare a dimensiunilor medicale, psihologice și etice*. Chișinău.: CEP Medicina, 2025, pp. 51-78. ISBN [in press].

3. Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale

1. Materialele Simpozionului Interdisciplinar „Abordare integrativă interdisciplinară în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice” în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a

materialelor aplicative pentru medici”. Chișinău, 02 decembrie 2025. Volumul de Rezumate. section A, 6-22. CEP Medicina. Chișinău, Republica Moldova. ISBN 978-9975-82-444-6

2. Materialele Simpozionului Interdisciplinar „Abordare integrativă interdisciplinara în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice” în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”. Chișinău, 02 decembrie 2025. Volumul de Postere. section B, 23-78 p. CEP Medicina. Chișinău, Republica Moldova. ISBN 978-9975-82-444-6

4. Articole în reviste științifice

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

1. LUPASCO, I., BEREZOVSCAIA, E., BANARI, I., VENGHER, I. From Quality of Life to Ethical Reflection in Assessment of Patients with Metabolic Dysfunction Associated Steatotic Liver Disease. In: *Balkan Medical Journal* 2025, nr. 00(0), p. 00. ISSN 2146-3123. EISSN 2146-3131. <https://balkanmedicaljournal.org/static.php?id=34>, IF 3,8. SCOPUS. (Articol expediat spre evaluare)

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute

4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

4.4. în alte reviste naționale

5. Articole în culegeri științifice naționale/internaționale

5.1. culegeri de lucrări științifice editate peste hotare

5.2 culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

1. BEREZOVSCAIA, E. LUPASCO, I., BANARI, I. Algoritm pentru alegerea instrumentelor psihometrice de diagnosticare a depresiei în cadrul studiului calității vieții la pacienții cu MASLD. În: *Lucrările științifice ale Conferinței Naționale APAR cu participare internațională - ediția XX „Calitatea Vieții – Abordări Multidisciplinare”*, Editura „APAR”, Brașov, România, 2025, pp. 107-121. ISSN 3044 - 8611 ISSN-L3044 - 8611. ISBN 978-606-95471-1-3.

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

6.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

6.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

7. Teze ale conferințelor științifice

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

1. BEREZOVSCAIA, E. LUPAȘCO, I., BANARI, I. Algoritm pentru alegerea instrumentelor psihometrice de diagnosticare a depresiei în cadrul studiului calității vieții la pacienții cu MASLD. În: *Broșura Conferinței Naționale APAR ediția XX „Calitatea Vieții – Abordări Multidisciplinare”*, Editura APAR, Brașov, România, 2025, p. 38.

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

7.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

7.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

1. BANARI, I. Subiecte etice privind diagnosticarea și managementul deciziilor morale în cazul afecțiunii ficatului steatozic asociat cu disfuncții metabolice. În: *Materialele Simpozionului „Abordare integrativă interdisciplinara în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice” organizat în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”*. Chișinău, 02 decembrie 2025. Volumul Rezumatelor, p.18. CEP Medicina. Chișinău, Republica Moldova. ISBN 978-9975-82-444-6
2. BEREZOVSCAIA, E., LUPAȘCO, D. Unele particularități ale stării funcționale a pacienților cu boala hepatică steatozică asociată cu disfuncții metabolice. În: *Materialele Simpozionului „Abordare integrativă interdisciplinara în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice” organizat în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”*. Chișinău, 02 decembrie 2025. Volumul Rezumatelor, p.9. CEP Medicina. Chișinău, Republica Moldova. ISBN 978-9975-82-444-6
3. GHELIMICI, T., LUPAȘCO, I., HAREA, G., BUGOR, K. Particularitățile morfo-funcționale la pacienții cu leziuni steatotice hepatice. În: *Materialele Simpozionului „Abordare integrativă interdisciplinara în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice” organizat în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”*. Chișinău, 02 decembrie 2025. Volumul Rezumatelor, p.21. CEP Medicina. Chișinău, Republica Moldova. ISBN 978-9975-82-444-6
4. LUPAȘCO, I. Ficatul în calitate de un hub metabolic a corpului uman. În: *Materialele Simpozionului „Abordare integrativă interdisciplinara în gestionarea bolii ficatului steatotic*

asociat disfuncției metabolice” organizat în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”. Chișinău, 02 decembrie 2025. Volumul Rezumatelor., p.7. CEP Medicina. Chișinău, Republica Moldova. ISBN 978-9975-82-444-6

5. VENGHER, I. Comunicarea eficientă medic-pacient – parte componentă a gestionării ficatului metabolic. În: *Materialele Simpozionului „Abordare integrativă interdisciplinară în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice” organizat în cadrul Proiectului „Cercetare teoretică prin abordare integrată medicală, psihologică și etică în gestionarea bolii ficatului steatotic asociat disfuncției metabolice: Elaborarea unei monografii și a materialelor aplicative pentru medici”. Chișinău, 02 decembrie 2025, Volumul Rezumatelor.p.8. CEP Medicina. Chișinău, Republica Moldova. ISBN 978-9975-82-444-6*

Notă: vor fi considerate teze și nu articole materialele care au un volum de până la 0,25 c.a.

8. Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

- 8.1. cărți (cu caracter informativ)
- 8.2. enciclopedii, dicționare
- 8.3. atlase, hărți, albume, cataloage, tabele etc. (ca produse ale cercetării științifice)

9. Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

1. BANARI, I., LUPAȘCO, I., BEREZOVSCAIA E., VENGHER I. Drept de Autor OȘ a fost depus la AGEPI cu titlul „Desfășurarea sondajului privind evaluarea unor provocări etice și practice în dialogul dintre medic și pacientul cu boala ficatului steatotic”.

10. Lucrări științifico-metodice și didactice

- 10.1. manuale pentru învățământul preuniversitar (aprobate de ministerul de resort)
- 10.2. manuale pentru învățământul universitar (aprobate de consiliul științific /senatul instituției)
- 10.3. alte lucrări științifico-metodice și didactice

11. Recomandări, propuneri.

Propunem să fie prezentate linkurile din repozitorii pentru lucrările publicate – la finele Proiectului, având în vedere că o parte din lucrări se află la etapa în press.

Executarea devizului de cheltuieli,
conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare pentru anul 2025
Cifrul proiectului: 25.80012.8007.07SE

Cheltuieli, lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Deplasări în interes de serviciu peste hotare	222720	33999		33999
Servicii editare	222910	74150		74150
Servicii de protocol	222920	3000		3000
Servicii de cercetări științifice	222930	120950		120950
Servicii neatribuite altor aliniate	222999	55900		55900
Cheltuieli curente neatribuite la alte categorii	281900	9600		9600
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	316110	1000		1000
Procurarea altor materiale	339110	1401		1401
Total		300 000		300 000

Prim-prorector IP USMF „Nicolae Testemițanu Cernetchi Olga

Economist șef

Lupașco Svetlana

Conducătorul de proiect

Lupașco Iulianna

Data: _____

LS

Componența echipei conform contractului de finanțare 2025

Cifrul proiectului 25.80012.8007.07SE

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului) pentru 2025						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă sau nr. de ore conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Lupașco Iulianna	1963	dhșm	18	01.08.2025	31.12.2025
2.	Vengher Inna	1971	dșm	13	01.08.2025	01.08.2025
3.	Banari Ion	1983	dșf	13	01.08.2025	01.08.2025
4.	Berezovcaia Elena	1969	-	13	01.08.2025	01.08.2025
5.	Cepoi Carolina	1977		15	01.08.2025	01.08.2025

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2025					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă sau nr. de ore conform contractului	Data angajării
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

Prim-prorector IP USMF „Nicolae Testemițanu Cernețchi Olga

Economist șef

Lupașco Svetlana

Conducătorul de proiect

Lupașco Iulianna

Data:

LȘ

